

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă <i>Justinian Patriarhul</i>
1.3. Departamentul	de Teologie Istorică, Biblică și Filologie
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii	Spiritualitate creștină și viață sănătoasă

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Filantropia bizantină						
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. Dr. Carabă Vasile-Adrian						
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect. Dr. Carabă Vasile-Adrian						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	3.5. Din care Curs	28	3.6. Seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutorat					10
Alte activități					14
3.7. Total ore de studiu individual					144
3.8. Total ore pe semestru					200
3.9. Număr de credite					8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu video-proiector
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală cu tablă electronică

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Absolventul deține informații solide privind evoluția medicinei și a literaturii creștine de-a lungul istoriei biblice și, contextualizat, în spațiul ortodox bizantin și românesc.
-------------------	---

	Absolventul cunoaște metodologia teoretică utilizată în cercetarea științifică ce constă în efectuarea unor analize de fond, construirea unei ipoteze, testarea acesteia, evaluarea datelor și încheierea rezultatelor.
Aptitudini	Absolventul utilizează idei și argumente din literatura creștină și medicina biblică în contexte diverse, completând ori dezvoltând noi direcții ale gândirii teologice. Absolventul dezvoltă alianțe, contacte sau parteneriate și realizează schimburi de informații cu alte persoane. Promovează colaborările integrate și deschise în cadrul cărora diferite părți interesate creează în comun inovații și cercetare cu o valoare bine determinată. Își creează profilul sau marca personală și se face vizibil(ă) și accesibil(ă) în medii de relaționare față în față și online.
Responsabilitate și autonomie	Absolventul comunică argumentat păreri și idei teologice, face sinteze și poate crea concepte noi pe baza informațiilor deținute, având capacitatea de acceptare a diversității opiniilor și ideilor. Absolventul dă dovadă de considerație față de ceilalți, precum și de colegialitate. Ascultă, oferă feedback și răspunde în mod perceptiv altora, ceea ce implică, de asemenea, supravegherea și conducerea personalului într-un cadru profesional. Redactează și editează texte științifice, academice sau administrative pe diferite teme, cu rigoare deontologică.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Filantropia vs. Humanitas sau istoria conceptului în lumea greco-romană	Expunerea Dezbaterea Analiza surselor	1 oră
2. Înțelesul conceptului de filantropie în Sfânta Scriptură a Vechiului și Noului Testament		1 oră
3. Redefinind juridic „filantropia” în lumea bizantină prin prisma creștinismului		1 oră
4. <i>Imperium et sacerdotium</i> ca cele mai mari daruri ale filantropiei divine: împăratul filantrop		1 oră
5. Biserica bizantină și filantropia		1 oră
6. Filantropia monahală: instituții și metode		1 oră
7. „Tu însă, când faci milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta”: binefăcătorii privați		1 oră
8. Statutul săracului în Bizanț		1 oră
9. Sclavul ca beneficiar al filantropiei		1 oră
10. Îngrijirea bolnavilor (medicina) ca filantropie		1 oră
11. Văduvele și orfanii/statutul femeii și al copilului în societatea bizantină		1 oră

12. Xenodochiile – așezămintele pentru străini		1 oră
Bibliografie: Băbuș, Emanoil, Bizanțul: Istorie și spiritualitate, Sophia, București, 2010. Beck, Hans-Georg, Istoria Bisericii Ortodoxe din Imperiul Bizantin, trad. din lb. germ. și stud. intr. Vasile-Adrian Carabă, Nemira, București, 2012. Beck, Hans-Georg, Mileniul bizantin, trad. din lb. germ. Lidia Rus, prefață la ed. în lb. română Remus Rus, Nemira, București, 2015. Brown, Peter, Poverty and Leadership in the Later Roman Empire (The Menahem Stern Jerusalem Lectures), University Press of New England, Hanover and London, 2002. Constantelos, Demetrios J., Filantropia bizantină și asistența socială, trad. de Dr. Florina Georgeta Mureșan, Doxologia, Iași, 2014. Constantelos, Demetrios J., Poverty, Society and Philanthropy in the Late Medieval Greek World, Aristide D. Caratzas, Publisher, New Rochelle, New York, 1982. Crislip, Andrew T., From Monastery to Hospital. Christian Monasticism & the Transformation of Health Care in Late Antiquity, The University of Michigan Press, Ann Arbor, 2005. Patlagean, Evelynne, Pauvreté économique et pauvreté sociale à Byzance, IV ^e - VII ^e siècles (Civilisations et Sociétés/48), Mouton-Paris-La Haye, 1977. Vasiliev, A. A., Istoria Imperiului Bizantin, trad. lb. engl. și note Ionuț Alexandru Tudorie, Vasile-Adrian Carabă, Sebastian-Laurențiu Nazăru, Polirom, Iași, 2010.		
7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Viziunea biblică asupra filantropiei în Bizanț	Expunerea Dezbaterea Analiza surselor	1 oră
2. Filantropia în timpul lui Constantin cel Mare (306-337)		1 oră
3. Vasiliada		1 oră
4. Sf. Ioan Gură de Aur		1 oră
5. Parabolarii/parabalarii Alexandriei		1 oră
6. <i>Spoudoi</i> în Constantinopol		1 oră
7. Milostivul Samson și nașterea spitalului ca instituție (sec. VI)		1 oră
8. Filantropia Sfinților stâlpnici.		1 oră
9. Sfântul Ioan cel Milostiv, patriarhul Alexandriei		1 oră
10. Sf. Filaret cel Milostiv (sec. VIII)		1 oră
11. Sf. Ioan al Evhaitelor (Mavropos) - un altfel de filantropie, intelectuală		1 oră
12. Patriarhul Atanasie I. al Constantinopolului, unul dintre ultimii filantropi bizantini		1 oră
Bibliografie: Brătianu, Gheorghe I., Studii bizantine de istorie economică și socială, Polirom, Iași, 2003. Bréhier, Louis, Civilizația bizantină, trad. lb. franc. Nicolae Spincescu, note de subsol Alexandru Madgearu, București, 1994. Chiril de Schitopolis, Viețile pustnicilor Palestinei, trad. din lb. greacă veche, studiu introductiv și note de Ieromonah Agapie Corbu, ed. a II-a, Editura Basilica, București, 2021. Constantelos, Demetrios J., Filantropia bizantină și asistența socială, trad. de Dr. Florina Georgeta Mureșan,		

Doxologia, Iași, 2014.

Constantelos, Demetrios J., Poverty, Society and Philanthropy in the Late Medieval Greek World, Aristide D. Caratzas, Publisher, New Rochelle, New York, 1982.

Crislip, Andrew T., From Monastery to Hospital. Christian Monasticism & the Transformation of Health Care in Late Antiquity, The University of Michigan Press, Ann Arbor, 2005.

Dawes, Elizabeth & Baynes, Norman H., Three Byzantine Saints. Contemporary Biographies translated from the Greek, St Vladimir's Seminary Press, Crestwood, New York, 1977.

Diehl, Charles, Marile probleme ale istoriei bizantine. Figuri bizantine, vol. 1, trad. de Ileana Zara, prefață și tabel cronologic de Dan Zamfirescu, Editura pentru literatură, București, 1969.

Iorga, Nicolae, Bizanț după Bizanț, trad. de Liliana Iorga-Pippidi după originalul în limba franceză „Byzance après Byzance”, Postfață de Virgil Cândea, Editura enciclopedică română, București, 1976.

Lemerle, Paul, Le premier humanisme byzantin: Notes et remarques sur enseignement et culture à Byzance, des origines au Xe siècle, Presses universitaires de France, Paris, 1971.

Patlagean, Evelyne, Pauvreté économique et pauvreté sociale à Byzance, IVe- VIIe siècles (Civilisations et Sociétés/48), Mouton-Paris-La Haye, 1977.

Vasiliev, A. A., Istoria Imperiului Bizantin, trad. lb. engl. și note Ionuț Alexandru Tudorie, Vasile-Adrian Carabă, Sebastian-Laurențiu Nazăru, Polirom, Iași, 2010.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În vederea adaptării la cerințele spațiului românesc a conținutului disciplinei, au avut loc întâlniri și discuții cu reprezentanți de seamă ai Bisericii Ortodoxe Române, în comisiile de învățământ ale Sfântului Sinod, cu cercetători și profesori în domeniul studiilor de teologie istorică, cu profesori de religie din mediul preuniversitar, cu elevi și studenți.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Evaluare finală	Examen scris	70%
9.5. Seminar	Verificare de parcurs, prezență activă și gradul de implicare	Test/Evaluare orală	30%
Standard minimum de performanță	Frecvența satisfăcătoare la curs/sem. Nivel minim de cunoaștere a conceptelor de bază		

Data Completării

29.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

30.09.2025

Semnătura Directorului de Departament